

Cyklistická doprava

Číslo 2 Rok 2014 Ročník V ISSN 1338-0486

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

Pedál.

Pozitívny dopad na zdravie využívaním bicyklov už je všeobecne známy. Ale využívanie bicyklov ako systému verejnej osobnej dopravy, tak máme zas o jeden dôvod prečo takéto systémy zavádzať v našich mestách. Čo nového na domácej cyklistickej palubovke a vo svete, tak takéto zaujímavé informácie si môžete prečítať v najnovšom vydaní časopisu cyklistická doprava.

Príjemné čítanie.

Marián Gogola

Obsah.

Z domova (Rača, Vajnory, Žilina)

Zo sveta (Helmond, Utrecht, Malmo: Bike and Ride)

Svatba na kolesách - cyklofejtón

Štúdia z UK potvrdila pozitívne dopady verejných bicyklov na zdravie

Názvoslovie cyklistických komunikácií

Cyklorada

Foto mesiaca

Z domova.

Z Rače do Sv. Jura a Vajnôr začnú v apríli stavať cestu pre cyklistov.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka schválilo združeniu JuRaVa dotáciu na vybudovanie Malokarpatsko-šúrskej cyklomagistrály medzi obcami Rača, Vajnory a mestom Svätý Jur. Ide zhruba o 28-kilometrový úsek, ktorý by sa mal začať stavať už v apríli 2014. Regionálne združenie JuRaVa získa na výstavbu cesty pre cyklistov nenávratný finančný príspevok vo výške 617 493 eur. Celkové oprávnené výdavky projektu boli schválené vo výške 649 993,34 eur s DPH. „Združenie pripravilo začiatkom roka 2012 realizačný projekt, ktorého najťažšou časťou bolo zabezpečenie nájomných zmlúv na všetky pozemky. Išlo o vyriešenie využívania pozemkov, keďže cyklotrasa povedie cez vinohrady, role, zastavané územia obcí, ako aj cez Národnú prírodnú rezerváciu Šúr. Posledným zložitým bodom tejto fázy je doriešenie komplikovaného úseku pri konečnej električiek za Karpatským námestím. Podali sme žiadosť o poskytnutie financií zo štrukturálnych fondov Európskej únie,“ povedal konateľ združenia JuRaVa Jozef Mórič, ktorý projekt cyklotrasy zastrešuje od roku 2011. Po otvorení cesty pre cyklistov budú môcť cyklisti pokračovať z Rače plynule na Svätý Jur a Vajnory bez toho, aby museli križovať štvorprúdovú výpadovku. Malokarpatsko-šúrska cyklomagistrála by sa mohla v budúcnosti napojiť na Podkarpatskú cyklomagistrálu a nultý cyklookruh Bratislavy. „Je to vynikajúca správa. Trvalo to niekoľko rokov, ale verím, že to bude stať za to,“ komentoval správu o pridelení dotácie starosta Rače Peter Pilinský. „Stavať by sa malo začať už v apríli, stavebné povolenia sú vydané a platné. Zároveň je vysúťažený vo verejnom obstarávaní aj realizátor stavby,“ dodal račiansky starosta. „Ako športovec sa veľmi teším, lebo viem, že len vo Vajnoroch je kopa cyklistov, čo cyklotrasu budú veľmi radi využívať. Začínali sme s tým už pred piatimi rokmi a vďaka tejto spolupráci bude náš vinohradnícky mikroregión ešte viac prepojený. Cyklomagistrála bude ďalší skvost a lákadlo pre oddych a výlety Bratislavčanov, návštevníkov a turistov,“ uviedol starosta Vajnôr Ján Mrva. Úspech priniesla spolupráca týchto troch obcí, ktorá sa obnovila po komunálnych voľbách v roku 2010. Všetky tri obce sa podieľajú na financovaní združenia JuRaVa, ktoré okrem cyklomagistrály plánuje aj ďalšie aktivity na zlepšenie života v tomto susedskom trojuholníku. Výstavba Malokarpatsko-šúrskej cyklomagistrály by mala byť ukončená v priebehu budúceho roka.

http://www.bratislavskenoviny.sk/najnovsie-spravy-z-bratislavy/doprava/z-race-do-sv.-jura-a-vajnor-zacnu-v-aprili-stavat-cestu-pre-cyklistov.html?page_id=323761

Január prial cyklistom, v Žiline určite.

Neobvyklé jesenné počasie aj v priebehu januára prilákalo na bicykel oveľa viac cyklistov ako tomu bolo po minulé roky. Aspoň pre mesto Žilina je to pravda, keďže cyklistov monitorujú vďaka automatickým sčítačom cyklistov, ktoré mesto zakúpilo prostredníctvom projektu Central Meetbike.

Podme k faktom. Za január minulého roka 2013 bolo zaznamenaných 411 cyklistov a tento rok v januári 2014 až 4827 cyklistov! V percentuálnom vyjadrení to predstavuje nárast približne o 11-násobok alebo, ak chcete o 1174%, čo je paráda. Pre úplnosť, ide o intenzitu cyklistov na Ul. Vysokoškolákov, ktorá je charakteristická prepojením medzi najväčším žilinským sídliskom Vlčince, obchodnou oblasťou s viacerými obchodnými domami a centrom mesta. Sčítač je situovaný na segregovanej obojsmernej cestičke pre cyklistov paralelnej k ceste pre motorové vozidlá, čím napĺňa hlavne dopravnú funkciu a funkciu mestskej magistrále. Veríme, že nielen v Žiline, ale aj v iných slovenských mestách boli podmienky pre cyklistov bicyklovateľné. Rozdielom je, že sa až tak veľmi nemonitorujú. Toť o dôvod viac prečo podporiť výstavbu cykloinfraštruktúry!:-)

2. vydanie Newsletteru o Eurovele 13

Nadácia Ekopolis realizuje projekt zameraný na ďalší rozvoj a propagáciu cykloturistickej trasy EuroVelo 13 Cesta Železnej opony (na Slovensku známy aj ako Moravská cyklocesta). V súvislosti s tým vydáva už 2. vydanie Noviniek o tejto trase a projekte.

<http://goo.gl/oVL1Td>

Zo Sveta.

Nové bezpečné parkovacie miesta v Helmonde

Holandské mesto Helmond testuje nové bezpečnejšie miesta pre cyklistov. Aj keď to nie je v Holandsku asi tak ako u nás, čo sa týka krádeží bicyklov, aj tam sa však cyklisti obávajú, že

pri návrate k bicyklu ho tam nemusia vždy nájsť. Z tohto dôvodu ide radnica otestovať nové podzemné garáže pre cyklistov, ktoré budú prístupné na základe čipových kariet holandského národného železničného dopravcu.

zdroj:

<http://www.fietsberaad.nl/index.cfm?lang=nl§ion=nieuws&mode=newsArticle&repository=Chipstallen+primeur+voor+Helmond>

Stojan, ktorý vám nepoškriabe bicykel.

Napriek dobrej vlastnosti stojanov, ktoré nám umožňujú aspoň si o ne oprieť bicykel sa občas podarí to, že nám na bicykli zanechajú škrabance. S myšlienkou neinvazívneho cyklostojanu sa zaoberal kanadský dizajnér, ktorý navrhol cyklostojan vyrobený z gumy. Jeho hlavná vlastnosť je to, že sa o neho môže samotný bicykel oprieť, pričom ho nepoškriabe. Ak by ste sa pýtali: „A čo s gumou, nedá sa prerezať a tým bicykel poľahky ukradnúť?“ Nie, guma je len na povrchu a vo vnútri je umiestnená oceľ.

Zmena uličného priestoru v holandskom Utrecht – Vredenburgu.

Vredenburg je klasická obchodná ulica v Utrechte s viacerými pruhmi pre motorovú dopravu, ktorá prešla od roku 2013 rozsiahlou rekonštrukciou. Priority boli nasledovné. Oživiť daný priestor najmä chodcami, umožniť cyklistom a MHD plynulejší prejazd a celkovo zveľadiť dané miesto. Na nasledovných fotografiách si môžete urobiť obraz o prebiehajúcej rekonštrukcii. Do konca roka 2014 plánujú ukončiť nový dizajn ulice. Pre cyklistov bude mať nový dizajn kvalitnejší charakter, keďže súčasné cyklostrasy sa zmenia na rýchlostné cyklomagistrály.

Malmö otvorilo nové parkovacie Bike and Ride miesta pre cyklistov.

Železničná stanica vo švédskom Malmö otvorila nové parkovacie miesta pre cyklistov v rámci systému Bike and Ride (Bike and Ride je systém, ktorý vám umožní prísť bicyklom na stanicu a ďalej pokračovať verejnou osobnou dopravou, teda MHD alebo autobusom, metrom alebo vlakom a pod.). Stanica umožní úschovu 1500 bicyklov a prístup k nim bude nonstop (24/7). Medzi bicyklami na úschovu môžu byť aj nákladné, tzv. cargo bicykle, keďže požadujú väčší priestor na plochu. A to všetko zadarmo. Bicykle sú strážené bezpečnostnou službou stanice, avšak ak sa niekto bude báť o svoj bicykel a bude ho chcieť zabezpečiť ešte viac, môže. Stanica ponúka extra zabezpečené strážené miesta pre bicykle s poplatkom približne 80 švédskych korún (cca. 9 EURO) za mesiac. Približne za 1 Euro si môžete uschovať aj prilbu. Samotné miesta na stanici sú označené podľa blokov a sú číselne označené, aby ste si mohli zapamätať, kde ste bicykel nechali. Navyše k dobrej službe Bike and Ride patrí aj fakt, že si v priestore parkoviska pre bicykle môžete kúpiť aj lístok na vlak, prípadne dofúkať bicykel. Môžete si tu aj oddýchnuť, resp. osviežiť sa vodou v čakárni, odbehnúť na toaletu, prebaľiť dieťa, osprchovať sa, ako aj skontrolovať, kedy vám pôjde najbližší spoj.

No proste super!

Pritom to nie je jediné miesto Bike and Ride, od roku 2010 už existuje na Hyllie Station.

Možnosť osobnej hygieny je samozrejmosťou.

Taktiež nákladné bicykle majú svoje parkovacie miesta.

Miesto na oddych.

Kedy mi ide najbližší spoj a či si mám kde kúpiť lístok, nemusím riešiť.

Dofúkanie kolesa je samozrejmosťou.

Svadba na kolesách

Jozef ROZBORA

Svadba patrí v našich končinách odjakživa medzi najvýznamnejšie spoločenské udalosti. Vo veľkej rodine cyklistov ju predstihuje iba prijatie do Cechu cyklistov a absolvovanie maratónu na dvoch kolesách. S týmto obradom sa spájajú najrôznejšie zvyky a obyčaje, z ktorých sa dodnes väčšina zachováva.

Skôr, ako došlo k samotnému aktu, náš hrdina Lojzo išiel k rodičom budúcej manželky na „pytačky“ požiadať o ruku ich dcéru Milku. Dojatí a slziaci rodičia s radosťou súhlasili, len aby mali pokoj od neskorých dcériných príchodov z diskoték, ktoré vyspávala až do popoludnia. Aj pytač bol spokojný s vidinou, ako mu bude budúca žienka umývať bicykel, prať zablatené a prepotené dresy. Nič nestálo v ceste začať prípravu na svadbu.

Termín bol stanovený na čas masopustu, kedy bola chvíľa oddychu od tlačenia do pedálov. Po sobáší obe družiny – ženíchova a nevestina veselo zasadli k plným stolom. Výdatné jedlá boli hojne zapíjané hriatym páleným a lahodným vínom. Každý chod končil vyberaním poplatkov pre nevestu do hrnca a ženíchovi do cyklistického ruksaku.

O polnoci ženy vyzliekli Milku zo svadobného rúcha a sňali jej z hlavy zelený venček. Konečne mohla usmiate predstúpiť pred manžela. Mohla, ale jeho nikde. Väčšina svadobčanov z rodiny nevesty bola v tom, že namiesto nevesty uniesli ženícha miestni hasiči. Tí sa najskôr smiali, ale po viac ako hodine neúčasti Lojza začali byť aj oni nervózni. Pretože najmä ženy ich začali častovať nevyberanými slovami a prerušili im dodávku nápojov. Všetci chlapi sa pod fúzy usmievali nad tým, ako sa Lojzo zavčasu zbavil plnenia manželských povinností.

Začalo horúčkované pátranie po zmiznutom ženíchovi, ktoré ako rodená veliteľka viedla už nahnevaná nevesta. Hľadali všade. V dome, v garáži, u susedov, ale aj v senníku a nevábne zapáchajúcej žumpe. Nič, akoby sa do vody prepadol.

K tretej ráno, keď už obe rodiny v duchu chystali pohreb, zobudil sa alkoholom omámený Dano, ktorý vykonával súčasne tajomníka cykloklubu. Navrhol pokračovať v pátraní v stajni pre kolesových tátošov. Stalo sa. Svorka svadobčanov vyrazila. Nemýlili sa. Mladoženáč hlavou opretý o bicykel spokojne sníval večný sen každého cyklistu: Naživo vidieť Tour de France!

Ako to však býva, sen nedosnival. O jeho ďalšie športové aktivity sa na dlhú chvíľu postará domáca pani. Tá sa zapovedala, že na bicykel sadne iba s ňou a to iba po splnení všetkých domácich povinností podľa jej pokynov.

„ Bez bicykla horšie ako bez ženy.“

Štúdia z UK potvrdila pozitívne dopady verejných bicyklov na zdravie

Martin Bolo

Užívatelia Boris bikes v Londýne sú zdravší ako užívatelia individuálnej automobilovej dopravy a verejnej osobnej dopravy, aj napriek zvýšenej expozícii nebezpečenstva zranenia a smogu. To je výsledok štúdie realizovanej Radou pre lekárske výskum zverejnenej v časopise British Medical Journal. Štúdia tiež zistila, že systém verejných bicyklov Barclays, známy skôr ako “Boris bikes”, používa viac mužov (75,9% užívateľov) ako žien a využíva ho relatívne málo ľudí vo veku nad 45 rokov. Pre starších užívateľov je systém prospešný najmä ako pravidelné krátke cvičenie, tvrdí štúdia. Autori naznačujú, že by bolo vhodné podporovať väčšie využitie systému medzi staršími užívateľmi, ktoré by mohlo byť podporené napríklad zlepšením bezpečnostných opatrení, čo by ešte viac zvýšilo zdravotné benefity systému .

Výskum bol realizovaný výskumníkmi Rady pre lekárske výskum v spolupráci s London School of Hygiene and Tropical Medicine a University College London. Sú v ňom hodnotené údaje z každej jednotlivéj cesty na Boris bicykli v čase medzi aprílom 2011 a marcom 2012. Zahŕňa údaje o zmenách v oblasti fyzickej aktivity, zranení a vystaveniu znečistenému ovzdušiu. Počas tohto času užívatelia systému uskutočnili na bicykloch 7,4 mil. ciest. Táto štúdia sa podľa Dr. Anna Goodman z London School Hygiene and Tropical Medicine stretla s predsudkami niektorých ľudí, ktorí pred spustením systému vyhlasovali, že veľké množstvo neskúsených cyklistov povedie k zvýšeniu počtu dopravných nehôd a úrazov. Výsledky štúdie sú však úplne protichodné. Nielen, že sa nepotvrdilo zvýšenie počtu úrazov, ale naopak zistenia štúdie naznačujú, že program má prospech pre zdravie Londýňčanov a že užívatelia systému verejných bicyklov nie sú vystavení vyššiemu riziku ako ostatní cyklisti. O zavedení systémov požičiavania verejných bicyklov už uvažujú aj Slovenské mestá. V súčasnosti prebieha verejné obstarávanie na výber dodávateľa systému verejných bicyklov v Bratislave a so zavedením bikesharingu uvažuje aj blízke Brno.

Názvoslovie cyklistických komunikácií (vyberáme z pripravovaného TP cyklistická infraštruktúra)

Radovan Červienka

Cyklistická cestička	- samostatná nemotoristická komunikácia určená pre cyklistov, oddelená od iných druhov dopravy.
Cyklistická doprava	- nemotorový druh dopravy poháňaný ľudskou silou a využívajúci konštrukciu bicykla.
Cyklistická infraštruktúra	- súhrn zariadení a opatrení, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie náležitého chodu cyklistickej dopravy.
Cyklistická komunikácia	- nemotoristická komunikácia určená výhradne pre cyklistov.
Cyklistické odpočívadlo	- oddychová zóna pre cyklistov.
Cyklistické návestidlo (semafor)	- svetelné zariadenie obsahujúce svetelné signály pre cyklistov Stoj a Voľno, vo výnimočných prípadoch aj signál Pozor.
Cyklistický priechod	- úrovňové križovanie cyklistov s cestnou komunikáciou.
Cyklistický prúd	- sled všetkých cyklistov pohybujúcich sa za sebou alebo vedľa seba tým istým dopravným smerom.
Cyklistický pruh	- pruh vyhradený pre cyklistov. Časť cyklistického pásu určená pre jeden cyklistický prúd.
Cyklistický prvok	- objekt cyklistickej komunikácie

Cyklistický stojan	- zariadenie na bezpečné odstavenie bicykla, ktoré umožňuje uzamknutie rámu a kolies bez rizika poškodenia.
Cyklistická trasa	- trasa, ktorá je vhodná na používanie cyklistami. Určuje hlavne smerové vedenie pre cyklistov. Môže byť vedená na všetkých kategóriách PK, ktoré umožňujú jazdu cyklistom, vrátane poľných, lesných a iných ciest, ktoré nemusia mať spevnený povrch, ako aj na všetkých typoch CYK. Cyklotrasa nemusí byť oddelená od ostatných účastníkov cestnej premávky. Môže byť značená príslušným cyklistickým dopravným značením ako dopravný systém cyklotrás v riešenom území, alebo ako systém cykloturistických trás s príslušným cykloturistickým značením. Na jednej cyklotrase môžu byť naraz použité obe značenia, t. j. použitie jedného značenia nevylučuje ani nenahrádza použitie druhého.
Cykloturistická trasa	- cyklistická trasa s turistickým významom, značená cykloturistickým značením podľa STN 01 8028.
Cykloturistické značenie	- značenie podľa STN 01 8028 využívané na cykloturistických trasách.
Cykloturistika	- forma turistiky, pri ktorej je na presun využívaný bicykel. Delí sa na cestnú cykloturistiku a horskú (MTB) cykloturistiku.
Extravilán	- voľná krajina mimo zastavaného územia sídelných útvarov (podľa STN 73 6100).
Hlavný dopravný priestor	- časť dopravného priestoru vymedzená voľnou šírkou miestnej komunikácie totožnou s kategóriovou šírkou [T6].
Intravilán	- zastavané alebo na zastavenie určené územie sídelného útvaru (podľa STN 73 6100).
Korčuliar	- osoba používajúca na pohyb kolieskové korčule.
Koridor pre cyklistov (cyklokoridor, piktokoridor)	- vyznačenie ideálnej stopy pre cyklistov v jazdnom pruhu. Vyznačuje sa príslušným dopravným značením. Priestor piktokoridoru môžu využívať aj ostatní účastníci cestnej premávky, pokiaľ ho práve nevyužívajú cyklisti.
Pozemná komunikácia	- komunikácia určená najmä na pohyb dopravných prostriedkov, cyklistov a chodcov (podľa STN 73 6100).
Pridružený dopravný priestor	- časť medzi hlavným dopravným priestorom a príľahlou zástavbou
Smerové dopravné značenie	- smerové dopravné značenie pomocou smerových tabúľ a tabuliek v zmysle
Spoločná cestička pre chodcov a cyklistov	- PK, po ktorej sa môžu spoločne pohybovať chodci aj cyklisti.

Cyklorada

Pri návrhu cyklistickej komunikácií je možné vyberať z rôznych farieb a podfarbení, ktoré umožnila naša vyhláška. Odporúča sa však používať biele čiary a zelené podfarbenie.

Foto mesiaca

Keď treba opraviť tak poriadne nie ☺ Žilina.

Radovan Červienka

Cyklistická doprava

Elektronický odborný časopis o cyklistickej doprave

Číslo 2 Rok 2014 Ročník V Web: www.mulica.sk/cyklisticka_doprava ISSN 1338-0486

Správy, ktoré nemajú uvedený zdroj sú prebraté z portálu www.cyklodoprava.sk

skupina Slovensko na bicykli

Časopis bol podporený z projektu Central MeetBike (3CE343P2), realizovaného v rámci programu Central Europe, ktorý je spolufinancovaný z ERDF.

Za obsah uverejnených článkov zodpovedajú výlučne autori. Nemusia nevyhnutne odrážať názor Európskeho spoločenstva. Európska komisia nie je zodpovedná za akékoľvek použitie informácií, ktoré sú v článkoch obsiahnuté.

EUROPEAN UNION
EUROPEAN REGIONAL
DEVELOPMENT FUND

Vychádza mesačne.

Vydavateľ:

OZ MULICA

Bláhova 449/21

01004 Žilina

Email: info@mulica.sk

Slovenská republika

Šéfredaktor:

Ing. Marián Gogola, PhD.

Redakčná rada:

Ing. Soňa Šestáková → sestakova@vud.sk

Ing. Jaroslav Martinek → jaroslav.martinek@cdv.cz

Ing. Radovan Červienka → rado.cervienka@gmail.com

Ing. Marián Gogola, PhD. → info@mulica.sk

Bc. Marcela Pecárová → marcela.pecarova@gmail.com

Ing. Martin Bolo → bolo@vud.sk

Spolupracovníci: Jozef Rozbora,